

Konferens i Helsingfors 12 April 2012

20 år för att främja landsdels- eller minoritetsspråk - språket
Stadgan i ett europeiskt perspektiv, och den fjärde utvärderingsrapporten om
Finland

Anförande av professor Stefan Oeter,
Språk Stadgan i ett europeiskt perspektiv

Allvarliga politiska ansträngningar att institutionalisera ett system för skydd och främjande av regionala språk och minoritetsspråk i Europarådets fördrag inleddes 20 år sedan. Den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (ECRML) är i kraft i fjorton år. Det är ganska länge. Men vad har uppnåtts? Ett internationellt fördrag som stadgan i sig kan inte ändra sociala verkligheten, särskilt inte i en sådan komplex verksamhetsområde som skydd och Främjande av minoritetsspråk. Skydda och främja minoritetsspråken har varit och kommer att förbli i huvudsak till uppgift att nationella och regionala språk politik. Ett fördrag som den ECRML kan påminna nationella, regionala och lokala myndigheter av dess ansvar gentemot skyddet och främjandet av minoritetsspråk

- Underteckna och ratificera detta fördrag innebär att förkunna lovar att ta en antal åtgärder till förmån för sådana språk som diskriminerad eller ens är i fara att förgås. Genom fördraget skapas en institutionell arrangemang av Compliance Management påminna stater som de måste ta allvarliga åtgärder till förmån för att driva den fasta politiska målet. I detta perspektiv internationella fördrag tenderar att stabilisera prioriteringen av vissa politiska mål.

För att länka detta abstrakta reflektion till ECRML: staterna gjorde utan tvekan stor politiska löften när ratificerar den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk Språk - och insisterar på uppfyllandet av dessa löften kan ibland vara en stor olägenhet. Det är uppgift Europarådet som förvaringsinstitut organisation, och de relevanta fördrag organ i synnerhet, för att påminna anges att förpliktelser när vidtas i enlighet med folkrätten bör hedras. Icke desto mindre rollen av ett fördrag som den ECRML och dess institutioner är begränsad. Den effektivitet förpliktelser enligt ett sådant avtal i första hand beror på uppriktigheten hos de politiska åtaganden som gjorts i instrument ratificeringen - och det beror också på kvaliteten på motsvarande nationella lagstiftning och effektiviteten i verkställande och dömande organen på nationell nivå.

I detta skede av analysen, har ytterligare en nivå av aktörer föras in i spel - det civila samhället och dess olika individuella och kollektiva aktörer. Utan en livlig och dynamiskt civilt samhälle, ett internationellt rättsligt instrument som den Europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk till stor del dömt att misslyckande. Inte bara att den övervakningsmekanism skulle inte fungera utan aktiv civila samhället - ännu mer, effekten av stadgan om de nationella politik och administrativa och rättsliga praxis skulle förmodligen vara ganska minimal om det civila samhället inte skulle ta upp kritiska frågor och sätta press på regeringar och förvaltningar. Vår erfarenhet som ett kontrollorgan berättar att ECRML tenderar att vara en politisk fråga tas på allvar även i juridiska termer endast när det finns ett aktivt civilt samhälle att använda stadgan som ett rättsligt verktyg. Ett internationellt rättsligt instrument som den ECRML bör ta ur partisan politisk tvist nödvändigheten av en viss miniminivå av skydd och Främjande av minoritetsspråk. Det kan fortfarande vara delar av det politiska spektrum är fientlig mot minoritetsspråk skydd - staten, har dock åtagit sig att vidta vissa åtgärder för skydd och befördran.

Låt mig avsluta dessa inledande kommentarer med några personliga reflektioner summering mina erfarenheter i tretton år som hör till expertkommittén.

Övervakning av genomförandet av ECRML ofta en frustrerande upplevelse du kämpar med okunnighet om majoriteter, inte har någon aning om vad det innebär att läggas i en minoritet situation som en gemenskap av högtalare, med saknar politiskt kommer att flytta saker och för att uppnå vissa framsteg i skydds-och Främjande av minoritetsspråk, men ofta också med bara byråkratisk tröghet - ingenting verkar förändras i ett antal fall även om det är uppenbart från en neutral observatör perspektiv som mycket skulle hända och en hel del av arrangemang bör förbättras. Ibland kan emellertid igångsättande av en sådan övervakning motion är verkligen givande - du känner stadgan gör en skillnad, flyttar saker till det bättre. När du tittar bakom gardinen sådana förbättringar oftast är resultatet av en ny medvetenhet om att ta stadgan allvarliga gör mening, att nya åtgärder måste vidtas om språkliga arv skall inte vara förlorad för alltid. Effektiviteten i stadgan beror därför på medvetenhet om allmänheten (och politiker och byråkrater) att regionala och minoritetsspråk språk är en viktig del av vårt kulturarv som måste bevaras. Lyckligtvis finns det en växande medvetenhet om detta slag, visserligen växer med annorlunda takt i olika samhällen (och olika segment av samhällen) i Europa - men växande.

Men hur gör allt som ser ut som i Finland?

Den fjärde utvärderingsrapporten om Finland Som ni vet har Finland varit senaste tiden enligt fjärde cykeln för övervakning av den europeiska stadgan om landsdels-eller minoritetsspråk. Några andra europeiska länder är också inne på fjärde cykeln, som Tyskland, Kroatien, Nederländerna, Sverige och Schweiz. Några, som Ungern, Liechtenstein och Norge är även i sin femte cykel övervakning. Finland var bland de första länderna att underteckna stadgan när det öppnades för undertecknande den 5 november 1992 i Strasbourg. Det ratificerade den i 1994, och Charter trädde i kraft i mars 1998. Efter fyra övervakning cykler och mer än tolv års tillämpning i land, tror jag att tiden nu är mogen för en övergripande bedömning av situationen i Finland.

Delegering av expertkommittén som ansvarar för beredningen process utvärderingsrapporten, som antogs i plenum av hela Expertkommitté besökte Finland 7-10 december 2010. Den Delegationen höll möten i Enare och Helsingfors. De träffade med flera frivilligorganisationer representerar högtalarna, men också med företrädare för det civila samhället, forskare, tjänstemän inblandade i språkfrågan, socialarbetare, läkare och sjuksköterskor, företrädare för medierna och den kulturella sektorn och, sist men inte minst myndigheterna. Jag tror att denna dialog är en grundläggande del av processen för fungerar i stadgan. Det är också en nyckel till det långvariga framgång skydd och främjande av landsdels-eller minoritetsspråk. Ingenting kan verkligen ersätta dessa diskussioner ansikte mot ansikte, som hölls i en konfidentiell sätt mellan högtalarna och den expertkommitté å ena sidan, och myndigheterna och den expertkommitté å den andra. En av uppgifterna för expertkommittén är just också att uppmuntra dialogen mellan högtalarna och myndigheter, så att skraddarsydda lösningar kan hittas i samarbete med högtalarna. Det är också därför man kan tala om stadgan som ett "levande instrument".

När det gäller den fjärde utvärderingsrapporten i sig själv, tror jag att du har sett att en hel del företag hade uppfyllts under de senaste övervakning cykler. I dessa fall, inte kommentera expertkommittén inte på dem, men reserv sin rätt att kommentera det i framtiden, om den får ny information eller om den hittar bevis att de inte är uppfyllda längre.

Del II av stadgan omfattar alla landsdels- eller minoritetsspråk som talas i ett land, oavsett om landet ratificerat dem eller inte. När det gäller Finland, dessa språk är: Kalo språk romer människor eller romska, Karelska (expertkommittén välkomnade särskilt den officiellt erkännande under 2009 av de finska myndigheterna som en icke-territoriell språk enligt villkoren i stadgan), ryska, samiska (inklusive North, Enare och skoltsamiska Samiska), svenska (desto mindre utbredda nationella språket), Tatar och jiddisch. Jag vet att många företrädare för talmännen i dessa språk är närvarande med oss idag, och jag ser mycket fram emot utbytet av idéer här eftermiddag.

I mitt anförande idag kommer mitt syfte inte att upprepa vad som redan har nämnts i den fjärde utvärderingsrapporten av expertkommittén, men bara att betona de mest relevanta och angelägna frågor. Låt mig börja med att nämna att i sin granskning av situationen i Finland, expertkommittén noterat en hög skyddsnivå för den regionala eller minoritetsspråk, ihärdiga insatser för myndigheterna att förbättra situationen och en stor öppenhet, nämligen genom många rapporter som utfärdats av myndigheterna på särskilda teman, eller rapporter för regeringen om tillämpningen av språklagstiftningen.

Vad expertkommittén funnit gemensamt för alla landsdels- eller minoritetsspråk språk i Finland är att det fortfarande finns ett behov av att öka medvetenheten om Finskspråkiga majoritetsbefolkningen om Finlands landsdels- eller minoritetsspråk språk som en integrerad del av Finlands kulturarv, i synnerhet om de ryska och romani språk vars talare diskrimineras och stigmatisering, men även mot samerna. När det gäller mer specifikt på Utbildningsområdet, ett område som är särskilt betydelse i stadgan expertkommittén funnit att:

- När det gäller romani utbildning är situationen svår, även om en görs mycket. Bristen på lärare, läromedel, av medvetenhet och romani undervisning på högskolenivå gav upphov till oro bland expertkommittén. Expertkommittén därför uppmanade myndigheterna att hitta en lämplig modell för undervisning i och / eller språk.
- Situationen för ryska språket i utbildningen kräver också en Främjande av sin studie bland elever och skapandet av en lämplig modell för undervisning i och / eller språket som ett landsdels- eller minoritetsspråk språk.
- Undervisningen i jiddisch, som är på väg att försvinna Finland bör också främjas, så att de yngre generationerna är göras medvetna om det och att överföring mellan generationerna säkerställs.
- När det gäller det svenska språket, företrädare för högtalarna uttryckte sin oro över nivån på språkkunskaper bland ungdomar, särskilt eftersom det svenska språket testet inte obligatoriska längre för studentexamen. På denna punkt, Kommitté av experter begärts specifikt myndigheterna att redovisa i Nästa övervakning cykel på vilka åtgärder har vidtagits för att vända den negativa trenden i lärande och undervisning svenska. Undervisningsmaterial likvärdig med den som publicerades i finska är inte alltid tillgänglig på svenska och denna situation bör hanteras.
- När det gäller samiska noterade expertkommittén att det är fortfarande en brist på en strukturerad politik på utbildningsområdet. Fler lärare, mer undervisningsmaterial och en gemensam regional läroplan behövs. Detta är särskilt sant för enaresamiska och skoltsamiska. En av nycklarna för att lösa problemet kan vara att utveckla webbaserade material och

distans-undervisning. Detta kan vara fördelaktigt eftersom väl till Många samiska barn som bor utanför samernas hembygdsområde. Språket bon, som har visat sig vara mycket användbara vid överföring av språk för att de yngre generationerna, bör finansieras på lång sikt bas. De språkliga bon har också visat sig vara användbar för romska och karelska språken. När det gäller de media: här kan vi säga att alla landsdels- eller minoritetsspråk språk behöver en bättre synlighet i media. Detta är dock en gemensam trend som kan observeras i många europeiska länder, inte bara Finland.

Mer specifikt:

- När det gäller de samiska språken, expertkommittén noterade med nöje förekomsten av ett veckoprogram som riktar sig till barn. Den Samiska barnen själva uttryckt en önskan om att få fler tjänster deras språk, både i radio, TV eller Internet. Det har också noterats att stereotyper rör samiska fortsätta att användas av vissa medier.

- Det finns inga TV-sändningar på romani eller i ryska; På området för social- och hälsovården, verkar strängare fråga är frågan om nödsamtal centra och tillgången på svenska eller Anställda som talar samiska. Men expertkommittén anser också att, i allmänhet fler insatser fortfarande behövs inom detta område för att ge adekvat tjänster i svenska och samiska:

- Tillgången till hälso- och sjukvård i svenska varierar till exempel kraftigt mellan en kommun till en annan, särskilt för barnskydd, äldreomsorgen, psykiska hälsovård och tjänstgörande tjänster. Men detta förklaras i ganska ingående i utvärderingsrapporten, och jag kommer inte upprepa det här.

- För det samiska språket, betonade kommittén särskilt behovet av att utveckla social- och hälsovårdstjänster för små barn och äldre personer. När det gäller det juridiska området är det svenska språket uppenbarligen används i praktiken, men det finns fortfarande saker som behöver förbättras, såsom bristen på kvalificerad Svensk-talande personal, vilket försvårar genomförandet av förfaranden i Svenska.

Slutligen ministerkommitté i Europarådet, som representerar de 47 medlemsstaterna, rekommenderade den 14 mars att de finska myndigheterna:

1. ytterligare stärka utbildning i samiska, framför allt genom utveckling av en strukturerad politik och ett långsiktigt finansieringssystem;
 2. vidta brådskande åtgärder för att skydda och främja Enare och skoltsamiska, som är särskilt hotade språk, i synnerhet genom att tillhandahålla språk häckar på en permanent basis;
 3. vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa tillgången till social- och hälsovården på svenska och samiska,
 4. utveckla och genomföra innovativa strategier för utbildning av romska lärare, utöka produktionen av läromedel på romani och öka tillhandahållande av undervisning i romani,
 5. vidta åtgärder för att öka medvetenheten och tolerans vis-à-vis den regionala eller minoritetsspråk i Finland, både i den allmänna läroplanen på alla stadier i utbildning och i media.
- En närmare titt på fallet Finland hamnar således i en blandad skiffer på resultat och brister, som den brukar i de flesta stater i Europa.

Vissa arrangemang är exemplariskt, utgör "bästa praxis" för resten av Europa, i andra områden, visar situationen fortfarande stora brister - inget har flyttat, sönderfallet av allvarligt äventyras små språken fortsätter, saker ännu har blivit värre, eftersom det är fallet med den allmänna kunskaper i svenska bland yngre generationer. Det finns fortfarande mycket att göra - och vi bör acceptera detta som en positiv utmaning, och inte klaga på trögheten och okunnighet. Främjandet av språklig pluralism är en uppgift som blir allt viktigare.

Jag tackar för er uppmärksamhet.